

3020

see index

554

R239

Exon 1487

THE GIFT OF
LESSING J. ROSENWALD
TO THE LIBRARY OF CONGRESS

Turrecremata, Johannes-
Meditationes.

Rome. Stephan Plannet. 13 March 1484.

Unicollum

Extremely rare.

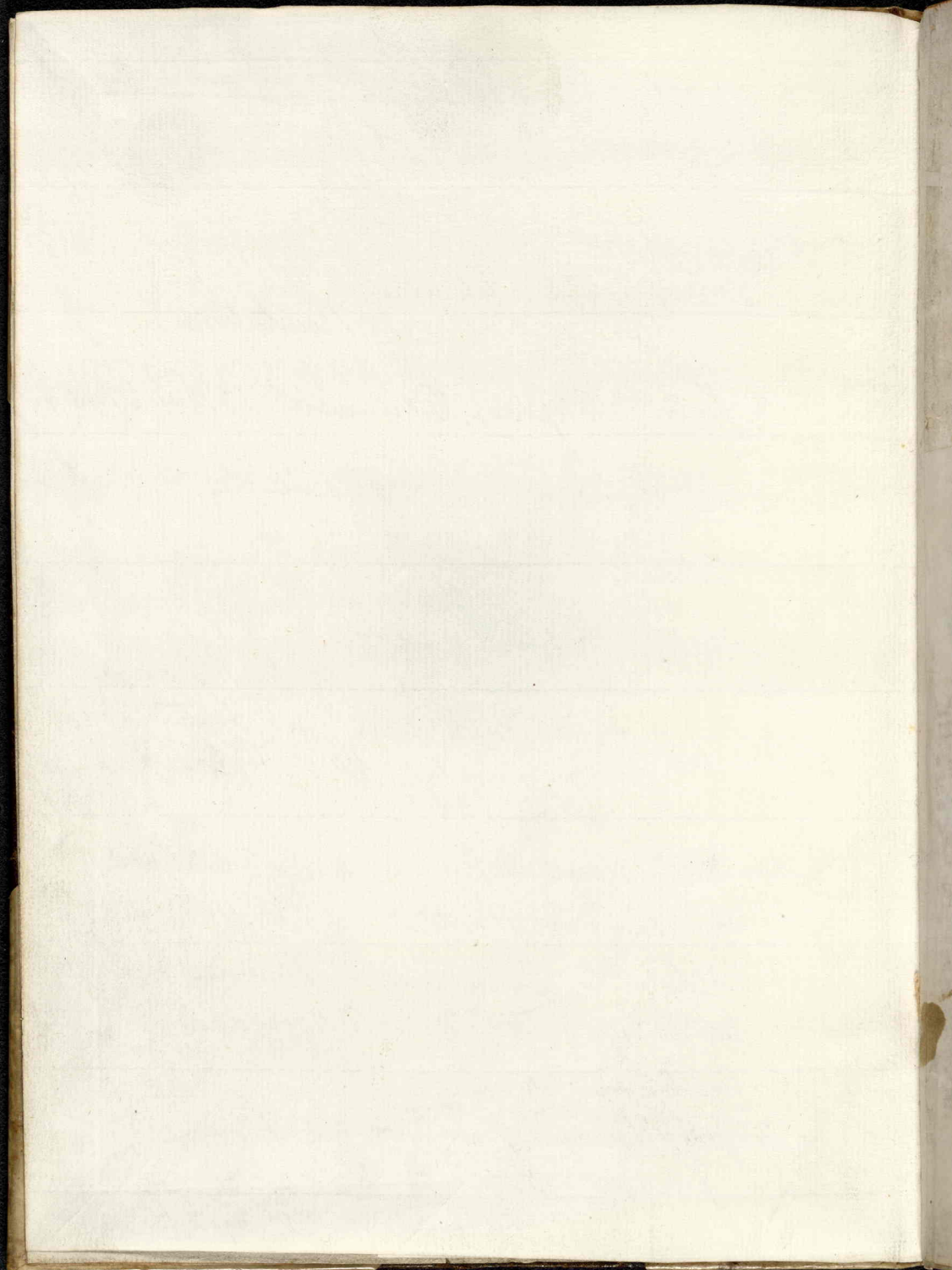
Collation. a6b6c6 = 18 ff.

33 woodcuts apparently from the same
blocks used for the first edition which
was printed by Ulrich Hahn. Rome 1467

This edition seems unknown, & is not mentioned
by Hain or Proctor. A copy was
sold in the Trau sale in Vienna in
October 1905. to Mons. D. Morgand
for 6020 francs.

I bought this copy from Marinis, Florence,
January 1907. for £250.

C. W. Dym Perrins.

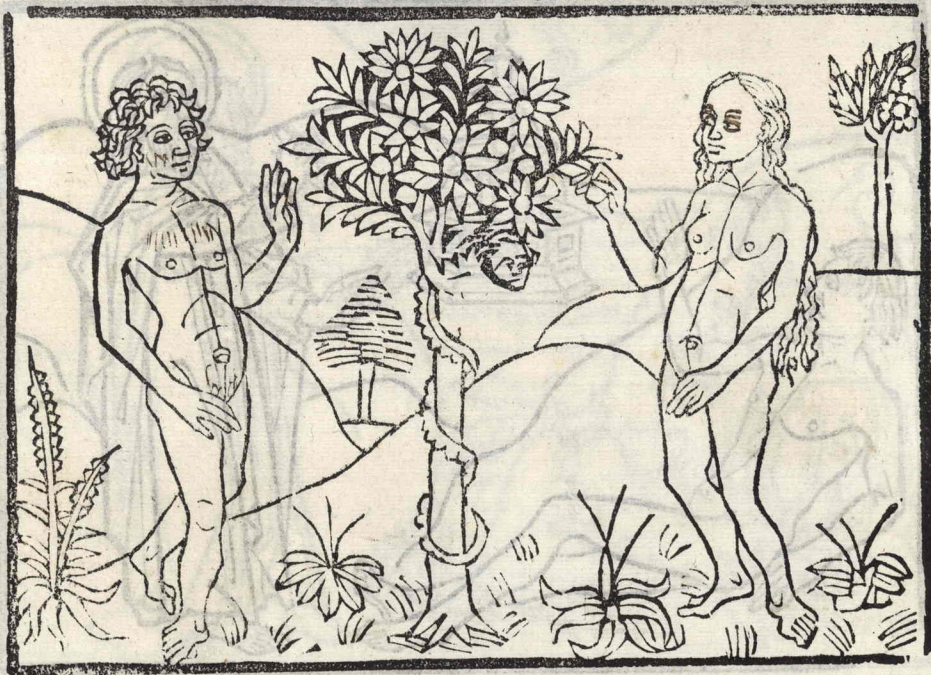

Meditationes Reverendissimi patris domini Johānis de Turrecremata sacrosctē Romane ecclesie Cardinalis posite et depicte de ipsius mādato in ecclesie ambitu sancte Marie de Minerva Rome.

Admiranda et laudāda tue dispensationis gratia omnipotētissime dñe deus. Quia enī in natura tua ab homine uideri nō poterās ut hominē notitię tue participē faceres opus fecisti in quo q̄ incōparabilis. q̄ inensus eēs intelligibilis appareres. Inuisibilia enī tua a creatura mūdi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur. Inuisibilia tua scilicet potentia: sapientia: benignitas ab his tribus omnibus pcedunt. in his tribus cōsistunt omīa. et per hec tria regūtur oīa. Potentia creat. Sapiētia gubernat. Benignitas cōseruat. que tñ tria sicut in te deo uero ineffabiliter unū sunt. ita et ī operatiōe separari nō pñt. Potētia per benignitatē sapiēter creat. Sapientia per potētiā benigne gubernat. Benignitas per sapiētiā potēter cōseruat. Potentiā manifestat creaturārū imensitas. sapiētiā decor. Benignitatē utilitas. O q̄ dulce et iocundū est de his creatricis tue maiestatis operibus frequēter meditati ubi simul rōne eruditur sensus: suauitate delectatur animus: et emulatione excitatur effectus. ita ut cū psalmista stupētes et admirātes clamemus. Quā magnifica sunt opera tua domine oīa in sapiētia fecisti. Delectasti me in factura tua et in operibus manū tuarū exultabo. Uniuersus quidē mūdus iste sensibilis quasi quidā liber ē scriptus digito tuo: et singule creature quasi figure quedā sunt nō humano placito. sed tue diuinitatis arbitrio institute ad manifestandā quodāmodo et signandā inuisibilē tuā sapiētiā. Bonū ē igitur tibi fidelis anima assidue cōtēplari et admirari. et per diuinitatis s; si rerū corporaliū pulchritudinē in usum noueris spirituale. Cōsidera ergo quāta sunt mirabilia dei opera. et per admirabilē rerū cōditarū decorē. quere pulchrū illud pulchriorū oīm pulcherrimū q̄ tā mirabile et ineffabile ē. ut ad eū oīs pulchritudo trāsitoria et si uera sit cōparabilē eē nō possit.

Ineffabilis et incōprehensibilis tue bonitatis immensitas domine deus. Cū enim beatus eter-
 naliter esses et ex summa tua bonitate uelles alios beatitudinis tue participes fieri bonū ipsum
 quod tu ipse es et in quo beatus es sola bonitate nō necessitate alijs cōicare disposuisti et quia nō ua-
 ler aliquis ipsius tue ineffabilis beatitudinis fieri particeps nisi p̄ intelligentiā que quāto magis in-
 telligit rāto plenē habetur. Creaturā rōnālē creasti eā inter ceteras creaturas honorificās et exaltās
 atq; lumine tui uultus nobilitās que te summū bonū intelligeret intelligendo amaret amādo posside-
 ret et possidendo frueret. quā hoc modo distinxisti ut pars una in sua puritate p̄maneret nec corpori
 uniretur scz angelica parsq; alia corpori iungeretur scilicet anima rōnalis quā cū tui capacem feceris
 satis datur intelligi q̄ nobilem q̄ excellentem condideris cū ex hoc nihil ei sufficere possit ad beatam
 requiem quicquid te minus est. Nam et si ceteris occupari possit repleti omnino nō pōt in rebus quī
 dem creatis. Hic Augustinus. Vā magnū bonū est natura rationalis ut nulluz bonum sit quo beata
 sit nisi deus. fecisti insuper hominē benigne dñe deus innocētē rectū decoratū omni uirtute et obis
 bonis ornatū et uelud regem eorū que sunt sup̄ terrā simul celestem et terrestrem temporalem et im-
 mortalem inuisibilē et intelligibilem. Cogita o anima fidelis qualem fecerit deus hominē et magni-
 ficentie eius gratias age nempe secundū corpus fecit egregiaz creaturā sed secundū animā magis ut
 pote imaginem creatoris insignē rōis participē beatitudinis eterne capacē. Quidem hō deus meus
 altissime pater misericordie creator potentissime q; magnificas euz magnificas plane quia largitate
 rationis ditas infusione gratie unificas et honore collate uirtutis exaltas.

Vis det oculis meis fontē lacrimarū ut fleam tam miserabilem prothoparentis nostri casum
 O ꝑ lugubris ruina fuerat nempe tali legis conditione inuestigabili sapiētia cōditoris protho
 parens noster cōditus ut si in ea rectitudinis arce qua plasmatus est optimo suo cōditori immobiliter
 mansisset innercus tāte ualitudinis robore beatus esset. tantaq; soliditate firmatus. ut nullo unquaq;
 norie mutabilitatis impulsu. nulla infirmitate aut imbecillitate etatis ab integritate innate ualitudi
 nis deflurisset. Sane hac cōditione in paradiso locatus fuerat. teste Greg. ut si se ad cōditoris obediē
 tiā uinculis caritatis astrigeret ad celestē patriā angelorū absq; sue carnis morte trāsiret. Sed proch
 dolor q; legē a celesti maiestate decretā irritans conditoris sui amorē uerā stationis sue arcē destruit
 lubrica mutabilitatis impulsu ab ingenita soliditate p̄flatus a sui status gloria et splēdore cecidit dig
 nitatis. Ita ut his cui ante uiolationē federis datū erat in paradiso nihil molestie. nihil indigētie sen
 tire. odoriferis stipari malis. fulciri floribus. gloria et honore coronatū cōuiuare plebibus angelorū.
 Illico p̄ diuersa miseriarū genera defluere ceperit. Cuius casū dolēter p̄pheta cōmemorans ait. No
 mo cum in honore esset nō intellexit. comparatus est iumentis et similis factus est illis. O tristis et
 lacrimosa mutatio. homo paradisi incolā. terre dominus. celi ciuis. domesticus dñi sabaoth. frater su
 pernorū spiritūū et celestiuū coheres uirtutū. repentina cōuersione mutat gloriam suā in similitudinem
 uiculi comedentis fenum. O casus tristis qui tanto nobis amplius uenit. quāto pluribus nouisse di
 noscitur. In tantū quippe labes huius mali aucta est ut in totius posteritatis originē refusa sit maxi
 mum plane malū fuit originale peccatum quod a prothoparente nostro contraximus. in quo pecca
 uimus omnes. in quo morimur uniuersi. nō enī solū ipsum primū hominē sed omne nocuit genus hu
 manū quia ex eo damnationē simul et culpā suscepimus. Ideo in iniquitatibz conceptū se dicit dauid
 quia in omnibus contrahitur iniquitas ex Adam. et uinculum mortis. Ita ut omnes teste apostolo

nascamur filij ire scz filij uindictę. filij pene. et filij gebenne. O triste legatū Ade per quē peccatum in-
 trauit in mundū. et per peccatū mors in omnes homines ptransiuit. O hereditas flebilis filiorū Ade
 in sordibus generamur cōfouemur tenebris. et in doloribz perturimur. Quo tua o tristis mater Eua
 exarfit cōcupiscētia ut nec tibi uiro nec filijs parceres nascituros simul omēs adiiciens terribilibus ma-
 ledictis ecce genuisti nos filios doloris. filios amaritudinis et indignationis et ploratiōis eterne. Sz
 tu pater Adam qui p sapientia et dignitate quibus te cōforte tua splendidiorē cōditōi fecerat. firmior
 legis obseruator esse debueras. Quid nobis fecisti irritasti legem celi. et ecce uniuersos nos horrende
 mortis umbris destinasti. Quis iam o anima fidelis in horum meditatione malorū ita insensibilis ē
 aut ab omni alienus pietatis affectu qui super hoc humani generis lugubri casu nō mouēatur ad fletū
 nō excitetur ad lacrimas. Quis dabit capiti meo aquā clamat sanctificatus in utero. Hieremias. et
 oculis meis fontem lacrimarū. et plorabo die ac nocte interfectos populi mei.

Res stupenda et omni plena pietate. ecce qz p reconciliatione humana paceqz cōponēda inter
 omnipotentē deū offensum. et reū hominē. inscrutabilis altitudo diuini cōsiliū matrimoniū con-
 trabendū inter dei filiū et humanā naturā mire dispensatione stabiliuit. Simile quidē est regnū celo-
 rū homini regi qui fecit nuptias filio suo. quas tunc pater celestis rex uniuerse creature filio suo fecit.
 quādo eū in utero uirginis humane nature cōiunxit. Hic Greg. Et quoniā consensus efficit matrimo-
 niū. mittit a patre luminū patre misericordiarū. nūcius celestis scz angelus Gabriel ad uirginē nomie
 Mariā que gemis ornata uirtutū. et donis sublimata diuinis incōparabilis erat uniuersis que tam pie
 tāqz salutari diuini dispositioni in totius nature humane persona preberet consensum. O admiranda
 legatio. et ex omni parte ueneratione dignissima que nec primā similem uisa est nec habere sequentē.
 Quid enim maius quid sublimius. quid deniqz salubrius humano generi de celo efferrī potuit. a iij.

Plane nihil. Quod enī natura nō habuit. usus nesciuit. ignorauit ratio. mēs nō capit humana. pauet celū stupet terra. creatura omīs etiā curia celestis miratur. hoc totū p̄ Gabriele Marie nūciat. et p̄ Christū adimpletur. Anunciāte enī angelo. et ueniēte spiritu sancto. mox uerbum in utero. mox intra uterū uerbū caro. et manēte incōmutabili essentia que est ei cū patre et spiritu sancto coeterna. assūpsit intra uirginea uiscera. ut impassibilis pati. et immortalis mori. et eternus ante secula possit esse in fine seculorū. ut per ineffabile sacramētū conceptu sancto. et partu inuiolabili scd̄m ueritatē utriusq; nature eadem uirgo et ancilla dei esset et mater. Quisquis igitur qui christiano noīe pie et fideliter gloriaris. recōciliationis huius gratiā iusto perpēde iudicio. tibi enī quodā abiecto tibi excluso a paradiso sedibz tibi per exilia longa morienti. tibi in puluerē et cinerem resolutō. dū iam nulla esset spes uiuendi per incarnationē uerbi potestas data est ut a longinquo ad tuū reuertaris actorem. recognoscas parentem liber efficiaris ex seruo. de extraneo proueharis in filiū. ut qui ex corruptibili carne natus es. ex dei spiritu renascaris. et obtineas per gratiam quod nō habes per naturam.

Admirabile cōmertium. creator generis humani. animatū corpus sumens de uirgine nasci dignatus est. et procedens homo sine semine largitus est nobis suā deitatem. Sepe quidē diuersis modis multisq; mensuris. humano generi bonitas diuina consuluit. et plurima. pudentie sue munera. omnibz retro seculis clemēter impartiuit. Sed in nouissimis tēporibus omnē superbā abundantiaz solite benignitatis excessit. qm̄ in xpo ipsa ad peccatores misericordia ad errātes ueritas. ipsa ad mortuos uita descēdit. et uerbū illud eternū et equali genitori in unitate deitatis sue naturā nostre humanitatis assūpsit. ut deus de deo natus. idē etiā homo de homīe nascere. O natiuitas illibata sanctitate honorabilis mundo. amabilis hominibus beneficii magnitudinē inuestigabilis. et etiā angelis sacri pfunditate misterii. et in his oibz admirabilis. singulari excellētia nouitatis. utpote que nec primā

fimilē uisa est nec habere sequentē ubi partus sine dolore solus nescius pudoris corruptionis ignarus
 nō referans sed cōsecrans uirginalis uteri templū. Merito ergo aīa fidelis exultare te cōuenit et letari
 quoniā in hoc die qui dñi nři natiuitate cōsecratus ē diabolus ius p̄didit et mūdus salutē recepit.

Magnū pietatis sacramentū uerbū eternum quod semel locutus est deus id ipsum nō repetit
 uerbū imensum quod uniuersi celi capere nō poterāt de quo. In principio erat uerbū et uerbum
 erat apud deū et deus erat uerbū. Uerbū in quā hoc abbreviatū fecit deus sup̄ terrā. cū ipsum in utero
 uirginis humanā carnē nesciens ad mensurā rediit infantis sed id ipsum hodie abbreviatius factū ēē
 perhibetur suscepto in carne signo circūcisionis. Siquidē uerbū istud in cōceptione sua paulomin⁹ mi
 noratū est ab angelis formā hominis accipiens sed in circūcisione que cōtra originale peccatū in lege
 erat decreto multo magis minoratur ab angelis formā suscipiens peccatoris. O stupenda humilitas
 tua bone Ihesu suscipis circūcisionē in lege decretā in carne qui absq; omī prius label pollutionis ap
 paruisti in carne. Postq; aut cōsummati sunt dies octo ut circūcidereris ait euāgelista. Vocatū est tibi
 nomen Ihesus uocabulū utiq; gloriosum omni adoratu cultuq; dignissimū. nomē quod est super om
 ne nomen quod os dñi nomiauit. Nomen pietet quod nō est aliud sub celo in quo nos oportet saluos
 fieri. O nomen dulce nomen delectabile nomen cōfortans peccatorem plane hoc nomen dedit cecis
 uisum. surdis auditū. cursum claudis. sermonem mutis. uitā mortuis. diaboli potestatem de obsessis
 corporibus uirtus huiusmodi nominis effugauit. Merito plane in circūcisione tibi dñe Ihesu imposi
 tum est hoc nomen quoniā ex illa hora iam uere te Ihesum opere indicabas iā preciosum sanguinem
 in opus nostre redēptionis effundens ob nostrā saluationem premitias degustans amare passionis.
 Attende igitur anīa fidelis si tāto ab omnibus dignius honorādus est Ihesus christus quāta indigno
 ra p̄ omnibus susceperit. quāto amore a te amādus est qui precioso sanguine suo te redemit.

Ognosce anima fidelis. q̄ cū fides natiuitatis Ihesu Christi dñi nostri ad omniū hominum spectare salutē. conuenientissimū fuit ut natiuitas ipsa Christi temporalis uniuerso declarare mundo. Quāuis enī in israheliticā gentē et ipsius gentis unā familiā delegisset de qua naturā humanam assumeret. uoluit tamē intra materna habitatōis angustias ortus sui latere p̄mordia. sed mor ab omnibus uoluit agnosci. qui dignatus est omnibus nasci. Tribus igitur magis in regione orientis gentiū p̄miciis stella noue claritatis apparuit. que illustrior ceteris. lucidiorq; sideribus facile in se tuentiū oculos. animosq; cōuerteret. ut cōfestim aduerteretur nō esse ociosum quod tam insolitū uidebatur. Dedit ergo aspicientibus intellectū qui prestitit signū. et quod fecit intelligi. fecit inquiri. et se inueniendū obtulit requisitus. Cōsumār igit̄ magi desideriū suū. et ad puerū dominū Ihesum xpm ea dem stella p̄eunte pueniūt. Adorāt in carne uerbū in infantia sapientiā in infirmitate uirtutem. et in hominis ueritate deū maiestatis. O quā stupenda dignatio inter amplexū genitricis intercludit̄. qui celum terrāq; cōplectitur. In sinu matris latet qui regnū patris excedit p̄ simplex officiū spirituale reuelat̄ archani. humanitas cernit̄. et diuinitas adoratur. Exhibuerūt aurū thuris et mirrhaz plus misterijs q̄ in conscientijs offerentes. In auri munere regia dignitas. in thuris uapore diuina maiestas. et in mirre specie sepeliendi demonstratur humanitas. Quorū exemplo tu fidelis anima offer domino aurum fidei. pietatis aromata. castitatis holocausta. spiritualement quoq; mirram habere. que te ita condeat. ut ab omni peccati corruptione custodiaris illesa.

Stupenda plane saluatoris nostri humilitas que ab ipso incarnatōis exordio initiata ineffabi-
 libus gradibus in augmētū usq; ad mortē continue se ostendit. humiliavit enim se in natiuitate
 habens se ut pauper. In circūcisione amplius exhibens se ut pauper et homo peccator. Et hodie mul-
 to amplius habēs se ut pauper peccator et seruus homo. Et pauper quidē i eo quod celi terrez posses-
 sor oblationem pauperū p se deo offerendā elegit. Et peccator uero quantū scilicet ad similitudinem
 in eo quod oblationibus expiari uoluit. qui fons puritatis purgationū uenerat facem delictorum. Et
 uero seruus homo in eo quod ipse qui mundū redimere uenerat legaliter redimi uoluit. Que omia ista
 dei filius nō ppter se sed propter nos ipsos fecit. tū ut legem implens nos a legis onere liberaret. tum
 in humilitatis exemplū. Quā admirandū humilitatis exemplū beatissima sua genitrix deuotissime p
 secuta licet singulari priuilegio supra legē esset. cuius uterus nesciens uirū factus erat templū spiritus
 sancti legalibus etiā subdi nō refugit institutis. licet ab omni legis subiectione foret liberissima. Vere
 beata uirgo inquit Bernhardus nō habes cām nec tibi opus est purificatione. Sed nunquid filio tuo
 opus erat circūcisione. Esto inter mulieres una earū. nā et filius tuus sic est in numero puerorū. O ad-
 mirabilis et immensa dei et domini nostri Ihesu christi et beate semper uirginis matris eius humili-
 tas. ipse quidē qui legem dedit. legis decretis nō dedignatus est subijci. Et qui sine peccato. et omni
 humana concupiscentia cōceptus et natus fuerat. quare pollutus et imundus ad templū dñi deferri.
 et ibi cū intemerata genitrice sua legali hostia uoluit purificari. Ecce anima fidelis habes in Christo
 et eius gloriofa genitrice multipler humilitatis exemplū superbie medicamentū. fundamētū uirtutū.
 Quid ergo tumescis homo. pellis morticina quo tendis. O sanies fetida quid inflaris. Princeps tue
 humilis est tu superbus. caput humile. et membrū superbum ablit.

Ioseph quid agis. Rem profecto operaris que me pfundissime admiratione suspendit. Verodē
 timens ne puerū perdat in egiptū cū puero et matre eiz fugis. O res stupenda. Nōne puer iste
 est paruulus ille qui paucos ante dies natus est nobis cuius imperiū ut ppheta sanctus ait sup hūme
 rum eius deus fortis pater futuri seculi pūceps pacis. Nāmis pfecto arbitratus es herodis potentiā
 ut metueres ne paruulū perderet. Cui est potestas immensa maiestas infinita et insuperabilis forti
 tudo. O tu deus omnipotens et clementissime pater que necessitas fuit ut unigenitū tuus sic fugeret.
 An nō poteras eū ab herodis furore tua potentia illesum seruare. qui ad mādātū habes innumeras le
 giones angelorū. Audi fidelis anima et si mirabile hoc tibi videat. q̄ iudicia dei inscrutabilis abyssus
 sunt. non tamen a ratione deuū. Quod enī Ioseph cū puero et matre in egiptū secedere iussus est. nō
 ppter impotentiam paruuli qui insuperabilis est potestatis. sed puida dispensatiōe actū est. Primo
 quidem q̄ oportebat ut paruulus ille regulā humane nature quā suscepit cōseruaret etiā in hac parte
 Est autem cōmune humane nature in puerili etate cōstitute fugere potestatem imānem. Secundo
 ut nobis exemplū humilitatis preberet. Profūda maximāq̄ certe humilitas fuit. nō uelle dare malū
 pro malo sed dare locū furori persecutoris sui. quem tñ uno momento perdere poterat et annihilare.
 Tercio hoc diuini consilij dispositione actū est in exemplū precipuū patientie. An nō patientie exem
 plū singulare est pati se innocentissimū excludi de ppria patria et in ignotam relegari provinciam.
 Quarto ita agere dignatus est puer ille ut ceteris christianis cū necessitas psecutionis instaret exem
 plū fugiendi relinqueret. Reprehensibile quippe uidere apud sanctos si fugerent et ipse eorū magister
 prius nō fugisset. Nam quod prius ostendit exemplo postea uerbis docuit. Nam ait Si uos persecu
 ti fuerint in una ciuitate fugite in aliam. Quod in egiptum fugit non suspiceris a ratione separatū.
 quonīā hec diuina dispensatione triplici rōne actū est. Primo quia hec longe ante p̄dixerat ysaias

dicens. Ecce dñs ascendet super nubem leuem et ingrediet̃ in egiptũ. Nubem leuem carnem appel-
lat ipsius domini que ideo nubes leuis dicitur. quia nullo peccati pondere gravata fuit. Secundo q̃
in egipto patriarche et prophete peregrinati sunt ideo ipse etiam illuc qui deus est prophetarũ et sum-
mus patriarcha peregrinari voluit. Unde adimpletum est illud Ex egipto vocavi filium meũ ut ait
euangelista. Tercio fugit in egiptum in figura q̃ eius predicatorum sancti apostoli relicturi erant iu-
deã propter incredulitatem et persecutionem iudeorũ et transitori in egiptum gentium. Egiptus eni
tenebre interpretatur. Ideo bene per egiptum gentilis populus intelligitur qui tenebris infidelitatis
et uiciorum erat oppressus. Unde adimpletum est illud ysaie prophete. Populus qui ambulabat in
tenebris uidit lucem magnã et habitatibus in regione mortis lux orta est eis. Fidelis ergo anima co-
gita et cogitãdo cõpatere laboribus et periculis que in hac peregrinatione durissima pertulit ip̃e xps
Plane si cõsideres asperitatem uie. itineris longitudinem. etatis teneritudinem. pueri. Iuuentutem
matris. antiquitatem Ioseph patris putatiui. paupertatem ad expensas necessarias. Ignoram regionem
ad quam se trãferebat ubi nulla cognatorũ aut amicorũ solatia inuenire sperabat inuicnes pro-
fecto amplissimã cõpassionis materiã. Memento ergo uerbi apostoli qui de compatientiũ Christo
mercede loquens ait ad Ro. iiii. Coheredes autem Christi si tm̃ cõpatimur simul et glorificemur.

Stupenda diuine sapientie dispositio. Ecce qui fons est sapientie uerbũ dei in excelsis qui et an-
gelos in celis docet et in terris uniuersas m̃tes illustrat humanas in r̃plo duodecennis sedet i
medio doctorũ. audiens et interrogãs illos. Quid sapientie aut scientie potuit audire q̃ ab eterno nõ
nouit i quo sunt oēs thesauri sapientie et sciẽtie dei. Quid de lege interrogat. quod ipse urpute legislator
et quẽ testem ducẽ et preceptorẽ deus pater uniuersis populis dedit. quod añ ab eterno i fonte diuini
tatis nõ uidit. Agnosce fidelis aia opera Christi. ita plena esse sacram̃tis fecũda misterijs ut nõ im,

merito stupēda sint humanis sensibz. Quāobrem nō mireris si ingenio tuo ea nō cōprehēdas. hoc tñ te scire uolo q̃ cū humane salutis causa diuina sapientia p̃ incarnationis misterii ad homines uenit nihil gessit quod nō ad nre salutis. aut doctrine cām relationē habeat. Unde quod duodecennis in tēplo in medio doctorū audiens et interrogans illos sedit. p̃uida dispositione fecit nō ut ipse que nō uerat discat sed tñ interrogatus erudiat. ex uno quippe fonte manat interrogare et respōdere tñ ut ex eorū responsis cecitatē circa diuine legis intelligentiā ostenderet et mirabilis sapientie sue argumētis perfidiā eorū p̃cuteret. Preterea quod in templo qui locū est doctrine in medio doctorū audiens illos et interrogās sedit nō uacat misterio qm̃ precipuū in hoc humilitatis nobis dedit exemplū. Dei quippe uirtutis et dei sapientia eterna diuinitas que ait Ego sapientia habito in cōsiliis. ipsa hominē induta ad audiendos hoīes uenire dignata est. ut hominibus q̃uis summo ingenio predictis necessariā discendi uerbi formā prerogaret. ne si qui discipuli ueritatis fieri refugerēt. magistri efficerent erroris Cura ergo anima fidelis in tuis studiosis exercitiis huius humilitatis. tui saluatoris formā imirari tū q̃ humilitatis passibus ad celi culmina cōscenditur. et deus excelsus nō superbia sed humilitate attingitur. tum quia humilibus. sublimis deus gratiam donat. et paruulis p̃ humilitatem diuinitatis sue archana absconsa superbis benignitate sua reuelat.

On mireris anima fidelis. q̃ dei filius uenit ab homine baptisari. qm̃ nō anxia necessitate abolendi alicuius sui peccati hec egit qui peccatū non fecit sed pia dispensatione ablundi omnis nostri cogitationem peccati. qui in multis offendimus omnes. Venit quidem baptisari in aquis ipsarū cōditor aquarū ut nobis qui in iniquitatibz concepti et in delictis sumus generati secunde natiuitatis que per aquā et spiritū celebrat appetendū insinueret misteriiū dignatus est lauari aquis Iordanis ut ad diluendas nostrorū sordes scelerū. omniū fluentia sanctificaret aquarū. O. admirabile Cristi

baptismū ubi purior est fonte ille qui mergitur ubi dū susceptū aqua diluit. nō sordibus inficit sed bene dictionibz honoratur. O admirabile baptismū saluatoris in quo purgātur potius fluentia q̄ purgent. Non in quā sanctificationis genere christū nō tam lauat unda. q̄ lora est. Nā ex quo saluator i aquā se merisit ex eo omniū gurgitū meatus. cunctorūq; fontium uenas in misterīū baptismatis cōsecrauit ut si quis ubi in nomine domini uoluerit baptisari nō tantū illud mundi aqua diluit. quā christi unda purificat. Saluator ergo ideo baptisari uoluit. nō ut sibi munditiā acquireret sed ut nobis fluentia mū daret. Aduerte ceterū fidelis anima. hoc quod christus baptisatus spiritū sanctū super se descendentez uidit. et uocē patris cōfiteentē se esse filiū suū audiuit et celū apertū uidit. nō ita intellegas q̄ ante baptismū suū omīa hec filius nō haberet sed ut baptismi sacramentū q̄ ualeret ostenderet. Nā idcirco trinitas in baptismo apparuit ut sciret unusquisq; quid in baptismo susceperet. Tunc enī spiritū sanctū quisq; peccatorū sordibus ablutus accipit ut dei filiū p adoptionis gratiā esse incipit. et tunc sibi regni celorū ianua aperit. et totius celestis patrie et angelorū scōrū cōsors efficit. Stude ergo aīa fidelis ut ianuā prie celestis que tibi ē diuinis patefacta misterijs. humanis ipsa tibi itercludas illecebris.

Quā stupenda sunt opera tua domine. Ieiunasti bone Ihesu quadraginta diebus et quadragita noctibus nō utiq; anxia necessitate uicia aliqua in te cōprimēdi. aut ut rebellantē spiritū carnez ieiunij asperitate frenares. quoniā in te sancto sanctorū hec locū nō habent nec habere pnt. sed ut carnem innocentē tuā p nobis ex imensa caritate macerares. et ut exemplū ieiunandi fidelibus preberes atq; instrueres q̄ bonū sit ieiunij et qualiter scūtū sit aduersus diaboli. Ceterū dulcissime Ihesu post celebratū ieiunij cum infirmitatis nostre in te recepisses esurē a diabolo te tēptari permisisti ea pietatis cā ut nos instrueres qualiter diaboli tēptamenta que in sanctis uiris maxime grassant tuo exemplo atq; doctrina uiceremus. In oībus enī his nostre salutis ratio est. Tu quidē nobis esuris pro b

nobis loqueris nos in te uicimus-que nos tibi causa pugnandi sumus. Alia quis ambigat unigeniti patris cui nulla poterat obuiare creatura pro nobis iniisse certamen. Ergo nunc a te fideles quia ieiunatis domini uictorias recedentes triumphum nostre salutis agnouimus. ieiunia nostra religiosis sanctificemus obsequiis. Quid autem est aliud sanctificare ieiunium nisi ieiunij causa sancta uelle iusta facere et iniqua uitare.

Ira bone Ihesu erga dilectam sponsam tuam sanctam ecclesiam fuit providentie tue dispositio. Cum enim ad eius edificationem pontifex tu futurorum bonorum apostolos eorumque successores euangelici sacerdotij ministros sacramentorum tuorum ac diuinorum ministeriorum dispensatores disponeres. admirabilem eis gratiam gratiosa tua largitate contulisti. quia hominibus peccata relaxaret et ianuam regni celestis credentibus aperiat que ea causa metaphorica locutione clauis regni celorum est nominata. Verum ut ecclesie unitas semper incoccussa maneret tali ordine predictam gratiam sapientia tua Ihesu apostolis distribuit ut in uno eorum sublimitate illius principaliter collocaret uidelicet in Petro qui illa celestium discipulorum scola precipue erat et primus. Unde Matthei. xvi. Interrogat e christo discipulos quem ipsi dicerent. cum Petrus tamquam os et caput eorum responderet. Tu es christus filius dei uiui. audire a christo meruit. Tu es Petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam et porte inferi non preualebunt aduersus eam. et tibi dabo clauis regni celorum et quodcumque ligaueris super terram erit ligatum et in celis. et quodcumque solueris super terram erit solutum et in celis. O inestimabilis et imensa potestas inquit Augustinus hominem in terra positum tenere celum. ecce nunc ad nutum Petri diuini regni claustra patescunt. accepit enim a christo clauis regni celorum ut solutis uinculis peccatorum aperiret credentibus celum. O quam uicina et prope remedia prope se habet mundus dei regnum si currat ad Petrum. Alia hic machine querunt ad nubes. quia assensum preparat sola fides. Alia ad aures domini longa est petentibus uia quia ipse christus credentibus factus est uia. Posuit ad uicem suam in seculo celestis regni clauicularium Petrum ne difficilem sibi ad

celum quispiā estimaret ascensum. Et Bernhardus. Petrus clauicularius regni. celorū lingua fidei
fundamentū. cōsumatus honor. et dignatio gloriosa. hominē in terris positū in celis impera et intra-
re angelorū choros iudiciarie potestatis exercere uirtutē. Et dicit Petrus. et ad eī arbitriū uniuersitas
orbis ligatur et soluitur et precedit Petri snia sniaz redeptiois. qz nō quod christus hoc ligat Petrus
sed quod Petrus hoc ligat christus ipso ad ipsum attestāte Quodcūq; etce. O potēs dignitas q̄ dig-
na potentia. Iudicabit petrus et omnipotens iudicia petri cōfirmat et est in manu petri manus altis-
simi. et qz solus efficitur familiaris christi qui petri familiaritatē habuerit ut ait Bern. Stude deuota
ania beatissimū petrū apostolū aduocatū habere ut ipse tibi tāq; bonus ianitor regnū celorū aperiat.

Cognosce fidelis anima pie dispensationis qua saluator noster uoluit glorie sue claritatē discipu-
lis suis demonstrare tres maxime stetit causas. Primo quia enim exhortatio saluatoris. hoc
sepe spirauit. hoc docuit ut uolentes eum sequi. negarent se sibi. et p spe eternorū leuissimū ducerent tē-
poraliū detrimentū. quia is demū animā suā saluā faceret qui eam. p christo perdere nō timeret ut er-
go istā felicitis cōstātie fortitudinē toto apostoli corde cōciperēt et nihil de suscipiēde crucis asperitate
trepidaret ac de supplicio christi nō erubescerēt nec pudendā eā sibi patientiā crederent que sic subitu-
ra erat se uiciā passionis ut nō admitterent gloriā potestatis. Assumpsit Ihesus Petrū et Johannē et
Jacobum fratrē eius ceteris discipulis prestātiōres et concenso cū eis seorsum monte excelso claritatē
sue glorie demonstrauit aparuit ergo dominus corā electis testibus gloriā suā et cōmunem illā cū ce-
teris corporis formā tanto splendore clarificauit ut et facies eius solis fulgoris similis et uestitus can-
dori niuiū esset equalis. In qua trāsfiguratione illud principaliter agebatur. ut cordibus apostolorū
crucis scandalū tolleretur nec conturbaret fidem eorū uoluntarie humanitas passionis quibus reuelata
esset abscondite excellētia dignitatis. Secūdo etiā mira puidētia hoc actū est quoniā p hoc spes b. ij.

sancte ecclesie firmissime fundabat ut totū corpus xpi agnosceret qualis esset cōmutatione donandū eius sibi honoris consortiū membra pmitterent qui in capite prefuissēt de quo idem dñs dixerat dū de aduentus sui magnitudine loqueret. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris sui. Tercio ut discipuli tante glorie reuelatione incitati mūdāna facilius sperneret et in eternorū desiderii ardentis suspirarent. Apparuerunt autem cū domino loquentes. Moyses legislator et helias maximus diuini honoris emulatores ut uisibile in illa quinq; uiroꝝ presentia cōpleretur quod dictum est. In duobus uel tribus testibus stat omne uerbū. Quid hoc stabilius quid firmitus uerbo in cuius predicatione ueteris ac noui testamentorū concinit turba et cū euāgelista doctrina antiquarū prestationū instrumēta cōcurrunt. Curre ergo anima fidelis ardentissimo desiderio ad illa superne felicitatis gaudia que tātis tibi iam celestibus sunt ostensa misterijs et testimonijs firmata diuinis dicens cū ppheta. Sicut ceruus ad fontes aquarū ita anima mea desiderat ad te deus.

Exemplum admirandū et imitandum humilitatis tue dñe Ihesu Magna certe humilitas ut homo homini sibi pari pedes lauer. maior q̄ angelus homini. maxima q̄ deus hominibz. et sup̄ maxima ut tu bone Ihesu genuflecto procumbens. sanctissimis manibus tuis abstergeres pedes eius cuius manus in tua traditione noras eē pollendas intueri huic anīa fidelis dominū uniuersę creaturę factorem tremendū iudicem uiuorū et mortuorū ante pedes hominis traditoris sui et proditoris genua incuruantem. Disce quia mitis est et humilis corde et confundere in superbia tua et erubescere impatientiam tuam.

Ira plane et stupenda sapientie tue dispositio bone Ihesu ut p incrementa temporū incremēta
 tue dilectionis ostēderes. Trāsiturus quidē ad patrē cū tempus tue passionis instaret cenā cū
 apostolis tuis mira caritate affluente celebraſti. ī qua legalibus epulis expletis et eorū pedibz ablutis
 memoriā faciēs mirabiliū suorū misericors et miserator dñs. sacramentū corporis et sanguinis tui sū
 ma tractās caritate nobis cōsecraſti. ut colerēt iugiter p misterii qd̄ semel offerebat in precii. Unde
 ut tanti beneficii iugis in nobis memoria perseveraret. corpus tuū in cibū et sanguinē tuū in potū sub
 specie panis et vini sumendū fidelibz deliquisti. O clemētie magnitudinē O in audita dilectio. Bene
 quidē de te pulchro sermone euāgelista Iohānes ait. Qd̄ cum dilexeris tuos usqz in finē id est usqz ad
 maximū caritatis excessuz dilexisti totū te in eorū dilectionē infundēs. Corpus ī cibū sanguinē ī potū
 animā in precii. deitatem in beatitudinis gustū. In quo attende fidelis anima ineffabilis diuine
 pietatis sacramentum. Soluit siquidem eterna sapientia. que se per uisibilia manifestat. ut quemad
 modum panis est et refectio angelorū p sue imediatū diuinitatis gustū sic et hominū in hac mortali
 tatis ualle peregrinantū mediāte assumpte humanitatis sacramēto. Propterea quippe carnē assum
 ptā fidelibus in eduliū pposuit ut p cibū carnis ad gustū intraretur diuinitatis O ineffabilis pietatis
 gratia. Ecce ut panē angelorū manducaret homo creator angelorū factus est homo ut rosqz pascens
 et integer manēs. Ille panis qui se ipsum dat angelis ad gaudiū stabilitatis seipsū dat hoībus ad re
 mediū sanitatis et qui ē angelorū esca factus ē nobis medicina. Ceterū agnosce fidelis aīa q̄ prudēter
 ipsa diuina sapientia. ne humana infirmitas contactū carnis in assumptione horreret cōsueti et pūci
 palis edulij specie illā uelauit et sic assumendā. pposuit ut sensus in uno foueretur et fides in altero edi
 ficaretur. fouet enī sensus ī uno dū solita et cōsuetā pcepit edificatur aut fides ī altero dū ī eo qd̄ uidet
 quale sit qd̄ n̄ uidet agnoscit. pponit aut spēs panis et uini ut doceat plena et pfecta refectio eē b iij

in assumptione corporis et sanguinis xpi sicut ipse testat̃ dicēs. Caro mea uere est cibe et sanguis me-
 uere est potus. O preciosū et admirādū eduliū. Quid enī hoc cōuiuiū preciosus esse pōt aut maius in
 quo nō carnes uitulorū et hircorū ut olim in lege sz xpus nobis preponitur sumendus uerus deus. quid
 hoc sacramēto mirabilius in ipso nanqz panis in corpus et uinū in sanguinē chruisti substācialiter con-
 uertuntur. Quid enī hoc sacramēto salubrius in quo purgātur uicia. uirtutes augentur. et mens omni
 um carismatū habundantia impiguatur. Letare fidelis ania et in huius sacramenti susceptione exul-
 tans dulciter decanta. O sacrum conuiuiū in quo chruistus sumitur recolitur memoria passionis eius
 mens impletur gratia et future glorie nobis pignus datur.

Qis nō miretur et stupeat bone Ihesu qualiter ueniētibus una cū p̃ditore uiris sanguinis cum
 gladijs et fustibus et querētibus animā tuā. ultro occurristi. oipotenti brachio tuo terre eos alli-
 sisti. nō quidē defensionis cā sed ut cognosceret humana presūptio. nihil se posse aduersū te nisi quātū
 culpa sua erigēte pmitteretur a te. Accedentē ad osculū sanctissimi oris tui cruentā bestia iudā nō es
 aduersatus sz os in quo dolus inuentus nō est oī in quo habūdauit malicia. dulciter applicuisti et hoc
 benignitatis tue erat domine ut oīa illi exhiberes que prauī cordis p̃tinaciā emollire potuissent. Nā
 et ueteris amicitie illū cōmouisti dicens. Amice ad quid uenisti. horrore sceleris sui cor impiū ferire uo-
 luisti. cū dicerēs. Osculo filiū hominis tradis. Quis audiat sine gemitu qualiter in illa hora homicidas
 tibi manus iniecerūt et innocentes manus tuas Ihesu bone uinculis astringētes te agnū māsuetissī-
 mū ad instar latronis traxerūt aduictimā. Sed nec tunc misericordiā tuā super inimicos tuos distilla-
 re fauus dulcedinis tue chruiste cessauit. Nā et mutilatā a discipulo tuo aurē inimici rāgens sanasti ac
 defensoris tui zelū a lestone trabentū te compescuisti. O bene maledictus furor. O q̃ p̃tinax quē nec
 maiestas miraculī. nec pietas beneficij potuit cōfringere. Cōsidera etiā fidelis anima q̃ etiā hoc qd̃

accedit ad magnitudinem ignominie huius captionis christi quod ab amicis et a discipulis et notis
 qui exhortabantur mori p eo derelictus est qm tunc discipuli omnes relicto eo fugierunt timore perter
 riti dimittentes eu sicut latronem duci ubi adimpletum est illud Job. x. Flori mei quasi alieni recesser
 unt a me. Et id quod legitur. Omnes amici mei dereliquerunt me et spreuerunt insidiates mihi.

Educant oculi tui fidelis anima fletu liquecat spiritus tuus cōpassionis igne cōsiderans q̄ ig
 nominiose q̄ turpiter q̄ crudeliter deductus sit saluator tuus ad Caipham et seniores iudeorū
 Quāta in illorū malignantiū concilia a propria gente pertulit. Vultus enī illū honorabilem in quem
 angeli p̄spicere desiderant qui omnes celos adimplet letitia quem deprecantur omnes diuites plebis
 polluti labij sui sputis inquinauerunt sacrilegis manibus ceciderunt uelo cooperuerūt et dominū uni
 uerse creature tanq̄ seruū contemptibilem colaphisauerūt. ubi adimpletum est illud ysaie. Vidimus eu
 et nō erat ei species nec decor. quia uultū eius iniquorū liuor uerberibus fedauerat. Qui tādem uictus
 ad Pilatū falsis testimonijs accusatur et tanquā reus mortis petitur crucifigi coram quo stabat Ihe
 sus inclinato capite. uultu placido. sermone raro. uoce submissa. fixis in terra aspectibus. paratus ad
 obprobria. et ad uerba promptus quem tandem apprehendens Pilatus. ut ait euangelista flagella
 uit et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius et ueste purpurea circūdederunt
 eum. Agnosce fidelis anima quantū ualeas et quantū debeas et dum tantā redemptionis tue p̄spicis
 dignitatem ipsa tibi inditico peccādi pudorem. Ecce p impio pietas flagellatur. pro stulto sapientia
 illuditur p mendace ueritas negatur dānatur iusticia p iniquo misericordia afficitur p crudeli.

Efficio plane bone Ihesu in contemplatione imense caritatis. tue quā humano generi in morte
 tua demonstrasti. Cum enī primi hominis transgressio intantū labefactasset humanā naturā
 et letali uulnere confodisset ut nullū salutis sue esset remediū. nulla quoq; spes iusticie. nulla forma sa-
 pientie. quibus a captiuitate diaboli. et eterne mortis. p̄fundo. humanū genus erui posset. nisi medici
 na nobis eueniret et de celo quanq̄ diuine pietati ad reparandū humanū genus ineffabiliter multa
 suppeterent hanc potissime elegit uiam. qua ad destruendum opus diaboli nō uirtute uteretur poten-
 tie. sed ratione iusticie. quoniā hoc plus boni cōtinebat ad gratiā. plus congruētie ad sapientiam. plus
 decoris ad gloriam. plus cōmodi ad salutem. Nunc tu bone Ihesu hoc salutifere humane reparatiōis
 complecturus sacramentum naturam humanam in te suscepisti. passibilem in qua sustinendo mor-
 tem precium redemptionis nostre deo patri pro nobis sufficiētissime crucifixi. Eraciter passio tua
 bone Ihesu ultimum refugium nostrum fuit singulare remedium. deficiente sapientia. iusticia nō suf-
 ficiente succumbentibus meritis illa succurrit. Acceptissimus plane bone Ihesu modus iste redempti-
 onis quem elegisti ad placandum deum congruentissimus ad curandum morbum. efficacissimus ad
 trabendum genus humanū prudentissimus ad expugnandū humani generis initium. O imensa dei
 caritas. Cōmendauit deus plane caritatē suam in nobis quoniā cū inimici essemus christus p nobis
 mortu⁹ est. O q̄ indebita miseratio O q̄ gratuita et sic p̄bata dilectio. q̄ inopinata dignatio. q̄ stu-
 penda dulcedo regē glorie p desperatissimo uernaculo imo uermiculo crucifigi. Vir. p iusto quis mo-
 ri et ipse p inimicis et iniustis mortuus est. Respice fidelis aīa oculo mentali quāto remuneratōis
 debito astringaris. dño patiēti recale sudore sanguineū. alaparū cōtumulā flagellorū instantiā spinea
 ferra. crucis angariā. suspendiū patibuli. caput inclinatū. oculos languentes. manus transfixas. pedes
 confossos. latus perforatū escam fellitā. acida pocula. spongie talami et bisopi obsequiū. s̄ uti ludibria

ictus arundinis. latrones altrinsecos. geniculationes irrisorias. titulū famosum. sortes uestis. diuisione uestimētorū. Quid plura uilissimū mortis supplicii et probra nequissima. O q̃ dura et aspera pro hominibus passus es bone Ihesu dura uerba duriora uerbera et durissima et horrenda crucis tormenta. Laudent ergo te et adorēt cuncti fideles qui p passionē et mortem tuā de tenebris ad lucem. de morte ad uitā. de corruptione ad incorruptionē de exilio ad patriā. de luce ad gaudiū uocati sunt.

On te pretereat anima fidelis cōtemplari et cōtemplādo condolere uirgini gloriose cuius animā gladius passionis eius acerbissime confoderat. Cogita qualiter cum fuisset filius suū intuita pugnis percuti. alapis cedi. spinis coronari. cōmota sunt omnia uiscera eius et deficit spiritus eius et nō erat uox neq; sensus. Memorare preterea deuota ania qualiter p̃cone clamante. et pilato imperā te cum filius eius baiulans sibi crucem ad supplicii traheret et factus esset cōkursus populorum post ipsum quorū alij illudentes irridebant ei. alij proijciebant lutū et fīmū et alias imundicias sup caput eius cum quāto dolore sequebatur eū mestissima mater eius cū mulieribus que secute fuerunt eum a galilea ministrātes ei a quibus uelut mortua tenebat et sustentabatur quousq; peruentus est ad locū ubi crucifixus est ante eam. O q̃ ineplicabili dolore uerabatur in mente uidens dominū et filium suū in cruce pendentē et morte turpissima morientē. Unde ait euāgelista. Stabat iuxta crucē Ihesu mater eius. Unde ut ait Augusti. plorans dicebat. Videbā in orientem quē diligit anima mea et tota liquebam p̃e doloris angustia flebam dicendo. et dicebam plorando fili mi. fili mi. ne mihi. Quis dabit mihi ut ego moriar pro te. O misera quid faciā moritur filius cur secū nō moritur hec mestissima mater. fili mi fili mi. amor unice. fili mi noli me derelinquere post te. trahē me ad te ipsū. perimā ista tua genitrix. O mors misera noli mihi p̃cere. tu sola p̃cūctis places. exagera uires trucida matrē

cum filio. filij dulcor unice singulare gaudiū uite mee et anime mee omne solatium fac ut ipsa que ad mortem te genui nunc moriar. O fili cognosce miserā exaudi matrē desolatam. exaudi me obsecro et in tuo me suscipe patibulo ut qui una carne uiuunt. una morte trāseant. O uere nate tu mihi pater. tu mihi mater. tu mihi sponsus. tu mihi filius. tu mihi oīa eras. Nunc orboz patre. uiduor sponso. desolor prole. omnia perdo. O fili quid faciā ue mihi. ue mihi fili. nescio quid faciam quo uadā carissime. ubi me ueram dulcissime. Et huiusmodi uerba multa doloribus plena profecuta creditur.

Ira dignationis tue gratia bone Ihesu. poteras solo uolūtatis tue imperio ad inferos nō descen-
dendo eripere eos. qui in tenebris illuc tenebātur captiui. sed pietate ineffabili que tua caritate
tractus illuc descendere dignatus es. ut is qui in tenebris et in umbra mortis per longa tempora se-
derant. Splendida luce tua perfunderes sicut in natiuitate tua bis qui erant in terris lux tue clarita-
tis insulit. tum ut etiam apud inferos tuam demonstrares potentiā. Unde Iohannes in apocalip-
Angelum te scribit descendente de celo habente clauem abyssi. et cathenā magnā in manu sua qui ap-
prehendens draconē serpentem antiquū qui est diabolus et sathanas ligauit eū per annos plurimos
tum ut antiquo humani generis hoste iam tua morte deuicto. et mortis pūce tua potestate ligato
portis inferni ferreis cōfractis. captiuos eius a uinculis damnationis eriperes. Cōsidera deuote fide-
lis anima qualem christus ad profunda infernōrū descendens cū tenebrarū terminū quasi quidam de-
predator splendidus terribilis attigisset. aspicientes in eū impie atq; rartaree legiones. terrote ac tre-
mentes inquirere ceperunt dicentes. Unde iste est tā fortis. tā splendidus. tam preclarus tamq; terri-
bilis. Mundus ille qui nobis subditus fuit semp; nostris usibus mortis tributa persoluit nunq; no-
bis talē mortuū misit. nunq; talia inferis munera destinauit. Quis ergo est iste qui sic intrepide nros
fines igredit et nō solū nra supplicia nō uerec; insup et alios de nostris uinculis absoluit tenebras ipse

ipse suo splendore fugat. omnes carceres fregit captiuos eiecit. ligatos soluit. luctus eorū in gaudium cōmutauit. Attende picterea fidelis aīa qualiter post illas crudeliū infernaliū uoces sine aliqua mora ad imperiū dñi et saluatoris nostri oēs ferrei cōfracti sunt uectes. Et ecce subito innumerabiles sancto rū populi qui tenebātur in morte captiui saluatoris sui genubus aduoluti lachrimabili eum obsecratio ne deposcunt dicentes. Aduenisti quē desiderantes quotidie sperabamus. Aduenisti quē nobis uēturū lex nunciauerat et pphete. Aduenisti donans in carne uiuens indulgentiā peccatoribus mundi solue defunctos captiuos inferni. Descendisti p nobis ad inferos. noli nobis deesse cū fueris reuersus ad superos. posuisti titulū glorie in celo. pone signū uictorie in inferno. Cōsidera demū anima fidelis qualiter post auditas preces. post cōpositas leges. post diuersos alta uoragine tortores saluator noster ab inferis laureatus exiuit sed et leta cū principe omnis beatorū toga processit. Quod propheta sanctus a longe uidens ait. Tu quoq; a sanguine testamēti uinctos eduxisti de lacu. Omnis ergo per totum mundū catholica gratuletur ecclesia quia christus dñs rex profecto fortissimus mortis confractis uiribus pede conculcans tartara. soluit a pena miseros.

Eruit plane bone Ihesu ut a mortuis resurgeres gloriosus ac immortalis. nō tantū ad discipulū rū tuorum quibus mors tua plurimū doloris intulit atq; meroris consolationē. Verum etiam ad diuine cōmendationem iusticie. ad quam cum pertineat eos. qui se propter deum humiliauerunt exaltare iustissimum fuit ut tu qui propter caritatem et obedientiam te usq; ad mortem humiliasti. gloriosa resurrectione uenires exaltandas. Decuit insuper propter roborandam fidem nostram que plurimum per tuam firmata est resurrectionem. Sane si tu bone Ihesu a mortuis nō resurrexisses ut argumētatur apostolus uana reddita esset predicatio nostra et inanis fides nostra. Cōgruit etiā ad spem nostrā subleuādā. qm̄ te capite nostro et duce resurgēte. nos tui corporis mēbra resurrecturos

nō dubitamus. Plane ergo resurrectio tua bone Ihesu nostra festiuitas fuit. quia nos ad immortalita-
tem reduxit. fuit etiam angelorū festiuitas quia nos reuocando ad celestia numerū corū impleuit. O
solemnitas ueneranda. qua christus a mortuis resurrexit potestas diaboli cecidit. tartarea sunt infer-
ni uincula resoluta. cirographū antiquę preuicationis extinctus et aculeos mortis attritus. nobisq;
future resurrectionis spes cōfirmata est. Tu ergo aīa fidelis si uere cū christo cōsurrexisti que sursum
tibi querenda sunt. tibi xpūs est in dextera dei que sursum sunt sapias nō que super terram ut quemad-
modū cūstus surrexit a mortuis. ita et tu in nouitate uite ambules.

Affabilem profecto dilectionis affectū ad sponsam suā sanctā ecclesiā demonstrauit. saluator
noster quia cū presentia suam subtracturus esset ecclesie sue ne eā desolatā sine pastore et rectore
qui uisibiliter cū ea cōuersaretur. relinquere uideretur. omniū ouium suarū curā uni scilicet beato Petro
cōmendauit qui loco sui totius gregis dominici curā gereret. hinc ante ascensionē eius ad celum Pe-
tro inquit Symon Iohannis diligis me plus his. et respondenti Petro tu scis domine quia amo te.
subdit christus pasce oues meas. super quo uerbo Crisostomus ita loquitur. Petrus a filio super omē
quod est filij potestate accepit. Non ut moyses in gente una sed in uniuerso orbe dicente dño. Pasce
oues meas. inter oues illas et istas nō distinguens. Et beatus Bernardus libro de consideratione
ad Eugenium papā ista ad propositū inquit. Tu es cui tradite sunt clauēs regni celorum. cui oues
credite sunt. Sunt quidem et alij celi ianitores et gregum pastores. sed tu tanto gloriosius quanto
differentius utrūq; pre ceteris hereditasti. habēt alij assignatos greges. singuli. singulos tibi uniuersi
crediti sunt. unus uni. Nec modo ouium omniū sed et pastorum tu unus omniū pastor. Unde id pro-
prium queris. ex uerbo domini. cui nō dico episcoporū sed etiam apostolorum sic absolute et indistincte
tote cōmisit oues. si me inquit amas. pasce oues meas. quas illius uel illius populi ciuitatis aut

regionis aut certe regni. oues inquit meas. Cui nō planū nō designasse aliquas. sed assignasse omnes
 nihil excipitur. ubi distinguitur nihil. et forte presentes ceteri apostoli erāt cū cōmittens uni ecclesiam
 unitatē omnibus cōmendaret. in uno grege. in uno pastore. sed in illud. Una est columba mea etce.
 Hac ratione ut dicit beatus Cerialus Romano pontifici qui beatissimo Petro succedit omnes iure
 diuino caput inclinant et primates mundi tanq̃ domino Ihesu christo obediunt. Nunc fidelis anīa
 distinctū est necessitate salutis causē subesse Romano pontifici nec poterit nominari inter oues chri-
 sti aut dici christianus qui dixerit se nō esse sub tutura Romani pontificis.

Onueniētissimi fuit bone Ihesu ut a mortuis in uitā inmortalem atq̃ incorruptibilē resurgeres
 in celum quod incorruptibilis locus est et mansio congrua inmortaliū assumptā humanitatis
 naturā gloriose sublimares. et tanto altius super celos quāto p̃e ceteris creaturis illam tue bonitatis
 participē feceris. Cōgruebat insuper hoc ad perficiendā fidei nostre de te integritatē. Dicebat quideꝫ
 ut postq̃ te dominū omniū que sunt in terra in mari in inferno probaueras te aeris et celorū dominū
 comprobares ut iam tibi merito deberet ut in nomine tuo omne genu flectatur. celestīū terrestriū in-
 feriorū. et oīs lingua cōfiteat̃. q̃ tu es in gloria et dextera patris. Decuit preterea bone Ihesu ut i celū
 gloriosus ascēderes ut nos in possessionē induceres celi quā nobis precioso sanguine tuo emerās. O q̃
 merito exultandū est nobis in hac die in qua nō solū paradisi possessores facti sumus sed sūma celorū
 penetrauiꝫ ampliora recepturi p̃ suā ineffabilē gloriā quā per diaboli p̃dideramus inuidiā. q̃ quos
 diabolus a primi habitaculi felicitate deiecit hos filius dei sibi incorporatos sup̃ omēs ordines ange-
 lorū ad dei patris dexterā collocauit. Nec pretereat contēplationē tuā fidelis anīa quā potēter q̃ nul-
 lo fultus auxilio sed gradiens in multitudine fortitudinis sue et q̃ festiue iubilantibꝫ angelis ipse sal-
 uator noster ascēderit. Ascendēte enī eo pauet celū. mirant̃ astra. tube sonant. et letis imiscet blan- c

da modulamina choris. Exulta ergo fidelis anima gaudeo speciali et digna apud deum gratiarū acti-
one letabunda et liberos cordis oculos ad illā altitudinē ad quā christus ascendit et permanet. erigēs
post illum fidei passibus et amoris ascendere et sequi omni tua uirtute contende.

Peccabat plane ad tue amplitudinē glorie bone Ihesu ut post gloriosum de antiquo hoste triū-
phum et postq̃ tu dñe deus uirtutū thronū glorie tue cōscenderas magnificentiā tuaz donorū
et gratiarum larga profusione fidelibus demōstrares. Et ita convenientissime actū est ut ascenderes
in altum captiuā duceres captiuitatē dona dares hominibus. Sed que dona spiritum scilicet sanctuz
tale donum quale tu es. Magna certe est misericordia tua dñe Ihesu. das enī donum equale tibi cum
hodierna die spiritum sanctū in filios adoptionis effuderis. Ideo autē scriptura pluraliter loquit̃ quod
dona hominibus dederis quoniam cum sancto spiritu plura dona infunduntur. Sanctus enī spiritus
a throno glorie tue in specie ignis repentino sonitu descendens cū splendore ueritatis uenit. cū ardore
caritatis. cum dulcedine gaudij spiritualis. cum pulchritudine uirtutū. cum thesauro gratiarū cūz om-
nium scientia linguarū. Ab hac enī plane die tuba angelice predicationis intonuit. Ab hoc die imbres
carismatū flumina benedictionū. omne desertū et uniuersa ardua irrigarūt quoniam ad renouandaz faciē
terre spiritus dei ferebatur sup aquas et ad ueteres tenebras abiiciēdas noue lucis fulgura coruscabāt
perfudisti quippe hodie apostolos tuos igne spiritus sancti quasi uiue lucis fonte ut ipsi postmodum
uniuersum mundū quasi duodecim solis radij ac totidem lampades ueritatis illuminarent et inebria-
ti nouo uino repleant atq̃ irrigent saucia corda omnium populorū. Prepara ergo te aīa fidelis ad tā
preciosa spiritus sancti dona percipiēda ad que tanto proculdubio tanto capacior efficiers quanto
ab amore te absolueris terrenorum.

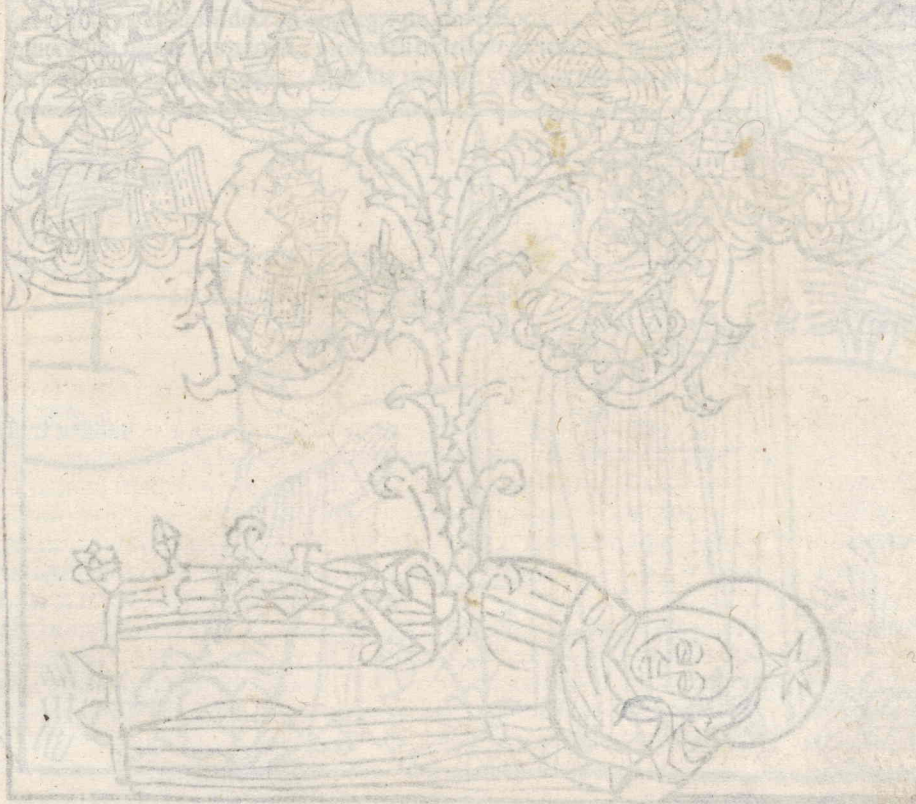
Pla plane imensa tue largitatis beneficia dulcis Ihesu in diuinissimo eucharistie sacramento exhibita populo ppiano que inextimabile ei cōferunt dignitatē clara luce ostendunt q̄ digne q̄ conuenienter et iuste deuotioni cōueniat fideliū huius tā salutiferi sacramenti institutionem speciali quadam solennitate recolere-ut de tam singulari et salubri beneficio debite exoluant omnipotēti deo gratiarū actiones-atrento q̄ dñice cene tempore qñ hoc sacramentum nōscit institutū ppter occupatōē religiosā circa dñice passiōis officiū mīme bec solēnitās celebrari poterit. In hac ergo die q̄strū potes tñ gaude o fidelis aīa. sit laus plena- sit sonora- sit iocunda- sit decora- mentis iubilatio. Dies enī solennis agitur- i q̄ tāti sacramenti recolitur institutio. Pāge ergo fidelis aīa gloriōsi corporis misterii- sanguinisq̄ preciosi quē in mūdi preciiū fructus uētris generosi rex effudit gentium

Tende bene precor te o anima fidelis q̄ licet summe et increate trinitatis patris et filij et sp̄-
ritus sancti ineffabile atq; incōprehensibile sit sacramentū. Unde de generatiōe filij sanctus p̄-
pheta loquēs ait. Generationē eius quis enarrabit nihilominus diuina prouidentia ita salubriter ac-
tum est ut plurima sint tibi data per que ad aliquatū illius sūme sancte q̄ trinitatis noticiā manu-
duci possis. Primū est ipsa creaturarū uniuersitas in quibus sancte trinitatis uestigiū manifeste relu-
cet. Que. D. arte diuina facta sunt. et unitatē quandā in se ostendunt et speciem et ordinē. Nā quod-
cunq; horū creatorū et unum aliquid est et aliqua specie formatur. et ordinem aliquem tenet et ita in
singulis creaturis uestigiū relucet trinitatis in qua summa origo est omnīū rerū et perfectissima pul-
chritudo et beatissima delectatio. Summa autem origo intelligitur deus pater a quo sunt omnia et
a quo est filius et spiritus sanctus. Perfectissima pulchritudo intelligitur filius. Beatissima dilectio
intelligitur spiritus sanctus. Occurrit secundo loco creatura rationalis que cū ad similitudinē deitatis
formata sit proculdubio ad ipsam sanctā trinitatē plenius cognoscēdā excellentius manuducit. Ecce
quod in rationali creatura. mens meminit sui. intelligit se. diligit se que si cernimus. cernimus trinita-
tem. nō quidē deū sed imaginē dei. hic enī quedā apparet trinitas scilicet memorie intelligentie et amo-
ris que tria nō sunt tres uite sed una uita una essentia. Ipsa mens parens est et noticia eius quasi pro-
les. Mens enī cum se cognoscit noticiā sui gignit. et est sola parens sue notitie. Tertius est amor qui
de ipsa mente et noticiā pcedit que considerās fidelis anima et illā unā essentiam in qua sunt. extēdit
se ad contemplationē creatoris et uidet unitatem in trinitate et trinitatem in unitate. In qua contē-
platione diuina illustratione adiua apprehēdit q̄ in illa sancta trinitate unus est deus pater qui solē
essentialiter de seipso unum solū filiū genuit. et unū filius qui de uno patre solus essentialiter est. et ter-
tius spiritus sanctus qui solus essentialiter a patre filioq; pcedit. Tercio loco ad noticiā sc̄te trinitatis

manducimur in scripturis diuinis per expressionez ppriorum nominorū. Inquit enī scriptura sacra
Tres sunt qui testimoniū dant in celū. pater. uerbū. et spiritus sanctus. et hij tres unū sunt quo manu
ducimur per figuras scripturarū ut per plentē figurā hic positā. ubi in triū iuuenū figura trinus et unū
deus apparuit abrahe qñ tres uidit et unū adorauit. plane nisi ibi deū intelligeret nō eū adoraret. qđ
soli deo cōuenit. et nisi unicū solum intelligeret nō unū sed plures adoraret. Cū ergo tres uidens unū
adoraret in figura triū iuuenū unū deū in trinitate adorandum intellexit. Verū quoniā incōprehensū
bile est sancte trinitatis mysteriū. eius quippe fulgore oculus animi reuerberat. uincitur amplitudine
obruitur imensitate. confunditur capacitate. Noli fidelis anima uelle alicuius taute maiestatis glo
riam perscrutari. quoniam ait sapiens Salomon. Scrutator maiestatis opprimitur a gloria. Cū er
go inquirere de ea sit perversa curiositas. Tenere autem sicut mater ecclesia tenet fides et securitas.
Crede et firmissime tene. cum sancta matre ecclesia. sanctam trinitatem. scilicet patrem et filiū et spi
ritum sanctum. unum deum omnipotentem nnius substantie. unius essentie. unius potentie. creator
rem et rectorem omnium creaturarum. a quo omnia. per quem omnia. in quo omnia. ipsi gloria in se
cula.

c iij.

Sanctus Dominicus.

Et licet uitis de cuius surculo tantum germē redundat seculo. celi uinum ppinans populo uitali
 poculo ex ubertate palmitū. mūdi iam cingit ambitū. Bene uitis gloriosus patriarcha domini
 cus dicitur. rū qz a celesti agricola in ecclesie uinea mira puidencia in salutem hominū plāratus. totie
 scitatis exemplar illustre factus mire scitatis redolentissimos flores spirauit. et fructus suauissimos
 copiosa largitate pfudit. tum qz preclarissimū predicatorū ordinē fundauit. qui admirabili sancte pre
 dicationis odore serpentes de uinea dñi scilicet hereticos. sepissime effugauit. et irrefragabili splendo
 re doctrine errores uarios atqz hereses uiriliter ppulsauit. et confutauit. Hinc ecclesia in eius solēnita
 te cantat hymnū. Fioie leticie dulci productū cantico. noster depromat bodie chorus sancto domini
 co. Gergenti mundi uespere nouū sidus exorīt. et clausis culpe carcere prece salutis mittit. doctrinaz
 euāgelicā spargens p orbis cardinē. pestem fugat hereticā. nouū pducēs ordinē. Hic est fons ille mo
 dicus. crescens in flumē maximū. qui mūdo iam mirificus. potū largit optimū. O uirū ineffabilem et
 totius scitatis speculū singulare. De cuius uitis ubertate. tot uiri sanctitate insignes. dignitate pre
 clari. religione celebres. quorū aliqui iam sāctorū cathologo ascripti sūt. alij in omni genere doctrinarū
 doctissimi. pdierunt. p quos diuina puidencia ecclesiā suā scām aqua sapientie rigat. et positionibus
 scripturarū illustrat. et doctrinarū uarietate reficit et fecundat. Hunc ergo sanctissimū patrē. confes
 sorē eximīū predicatorū ducē et caput egregiū uita et doctrina et miraculis gloriosus deo acceptissimū
 aduocatū habere studeamus cantātes cū ecclesia et dicentes. O lumē ecclesie doctor ueritatis. rosa
 patientie. ebur castitatis aquam sapientie ppinasti gratis. predicator gratie iunge nos beatis.

Loriosus certe et mirabilis in scō Sixto apparuisti bone Ihesu. dū ei et i cōfessiōe incōcussa dei
 uirtutē et in passione gloriosam uictoriam cōtulisti. O pastor eximie. basis firmitatis. adamas

30 Iuxta sapientem bone Ihesu in multitudine populi dignitas regis et in paucitate plebis igno-
 minia principis. Mirabilis plane atq; ineffabilis glorie tue splendor celsitudo cui milia miliuz
 ministrant et decies centena milia assistunt angelorū. Plō parum preterea nobis splendidior fuit tue
 celsitudinis gloria nobilitate ipsa tibi ministran-ū angelorū quorū nobilitas q̄ clara sit tam sublimi-
 tate nature et excellentie perspicacitate q̄ gloria ministerij quāq; pulchre disponente tua diuina sapi-
 entia triplici gerarchia nouemq; ordinibus distincti sint et admirabili officiorū varietate distributi.
 solus ipse eorum conditor bene nosti. Nos aut̄ beatissimos celestes spiritus recolendos et uenerādos
 merito sancta suscepit ecclesia tum quia circa totius uniuersitatis creaturarū regimen diuine puiden-
 tie diligentissimi sunt executores tum eo maxime q̄ ad ministeriū humane salutis deputati sedula di-
 ligentia illā sollicitat et maxime cū caritate pcurant. Omnes quidem dicente apostolo Paulo Sunt
 administratores spiritus in ministeriū missi ppter eos qui hereditatem capiunt salutis. Attende igitur
 anima fidelis quanto deuotionis affectu teneamur beatis angelis gratiarū actiones debitis lau-
 dibus persolvere quorum tanta erga genus humanum sunt caritatis beneficia.

Frabilis plane domine Ihesu in sanctis tuis quibus tā maximū est bonū qd' eis preparasti ut
 fide nō capiatur. nō attingatur spe. nō cōprehendatur caritate. desideria et uota omnia trāsgredi
 atur. acquiri potest. extimari nō pōr. Que enī lingua. aut quis intellectus. capere sufficit. quāte sint su
 perne felicitatis ab eterno preparata gaudia sanctis tuis. Plane nec oculus uidit. nec auris audiuit.
 nec in cor hominis ascēdit. quāta claritas. quāta suauitas. et quāta iocūditas est i illa uisiōe. qua sācti
 uident te facie ad faciem. O deus magne qui erūt oculi qui te uidebunt q̄ sani q̄ decori q̄ ualentes q̄
 clari q̄ cōstātes q̄ sereni q̄ beati. O q̄ spectabilis illa celorū solēnitas que n̄ ānuis s; cōtinuis gaudijs
 inclarescit ubi lumē uidetur in lumie et ipse trinitatis substātia. b̄tis oculo ad oculū aperitur. ibi cogi
 noscitur gignētis genitiq; in pcedente ratio sempiterna. que hic credi pōr. cōprehēdi nō pōr. Illis regi
 na uirtutū ac uirginū uirginibus innumeris comitata māsiōes pambulat angelorū. ibi numerosus an
 gelorū exercitus sacratīs diuisionib; insplēdescit. et uolūtario delectatur obsequio nō uelut s; reuelat
 dñi maiestātē. Illic patriarcharū electio p̄mitiua. reuerēda societas p̄p̄etarū. gloriosus apostolorū
 chorus. purpurea martirū multitudo cōgregatio florida cōfessorū. cādidissima uirginum turma. mo
 nachorū numerus infinitus. Sedet in medio dñs uirtutū et de refusiōe sue glorie inebriat intuentes.
 Inebriabuntur ab ubertate domus tue. Beati qui habitant in domo tua domine. ibi secura pax. requi
 es uoluptuosa. uita p̄petua. sapiētia mētis. agilitas corporis. cordis illuminatio. sicut omniū letantiū
 hoīm habitatio est in te ciuitas dei. Et i plateis tuis uox exultatiōis dulcoribus modulīs intonatur
 Sācte aut et iuste decretū est ut hac die factorum oīum celebris habeatur festiuitas. ut. quicquid b̄na
 na fragilitas p̄ ignorantia uel negligentia. uel p̄ occupationē rei familiaris in solēnitatibus sāctorū
 minus debite pegisser in hac scā obseruatiōe soluat. O quā reuerēda solēnitas bodierna i qua sc̄tis oī
 bus honorē cōiter exhibem; o q̄ dextere mutatio gloriosa quo tēplū cunctis p̄ dolis dedicatū sanctorū

omniū cultui hodie cōsecrat. Ora ergo cōfidenter fidelis aīa in hac sacra die quoniā indubitanter spe-
rare potes obtinere qđ petis ubi tot apud diuinā maiestātē p te interuenerūt milia miliū intercessorū

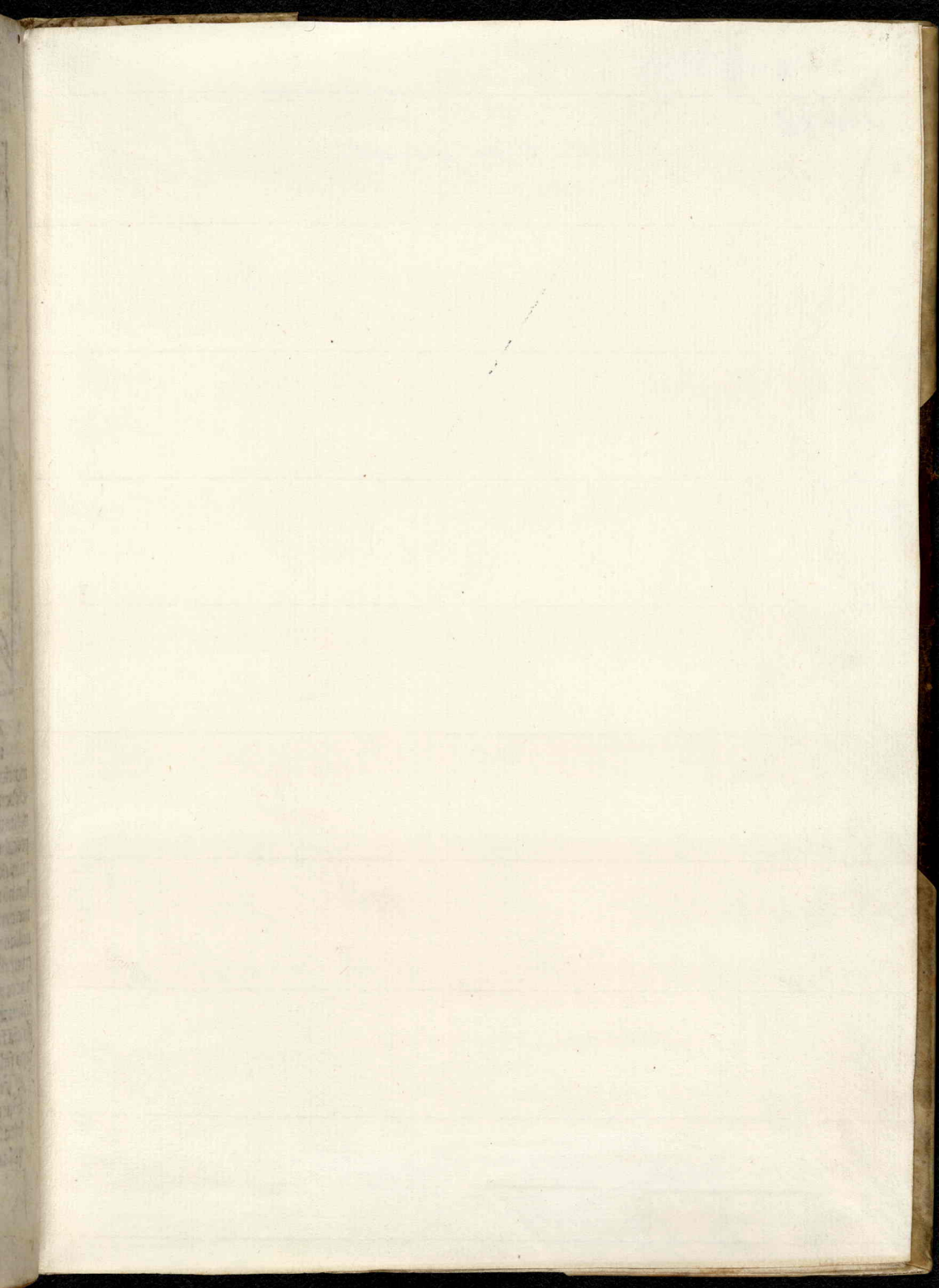

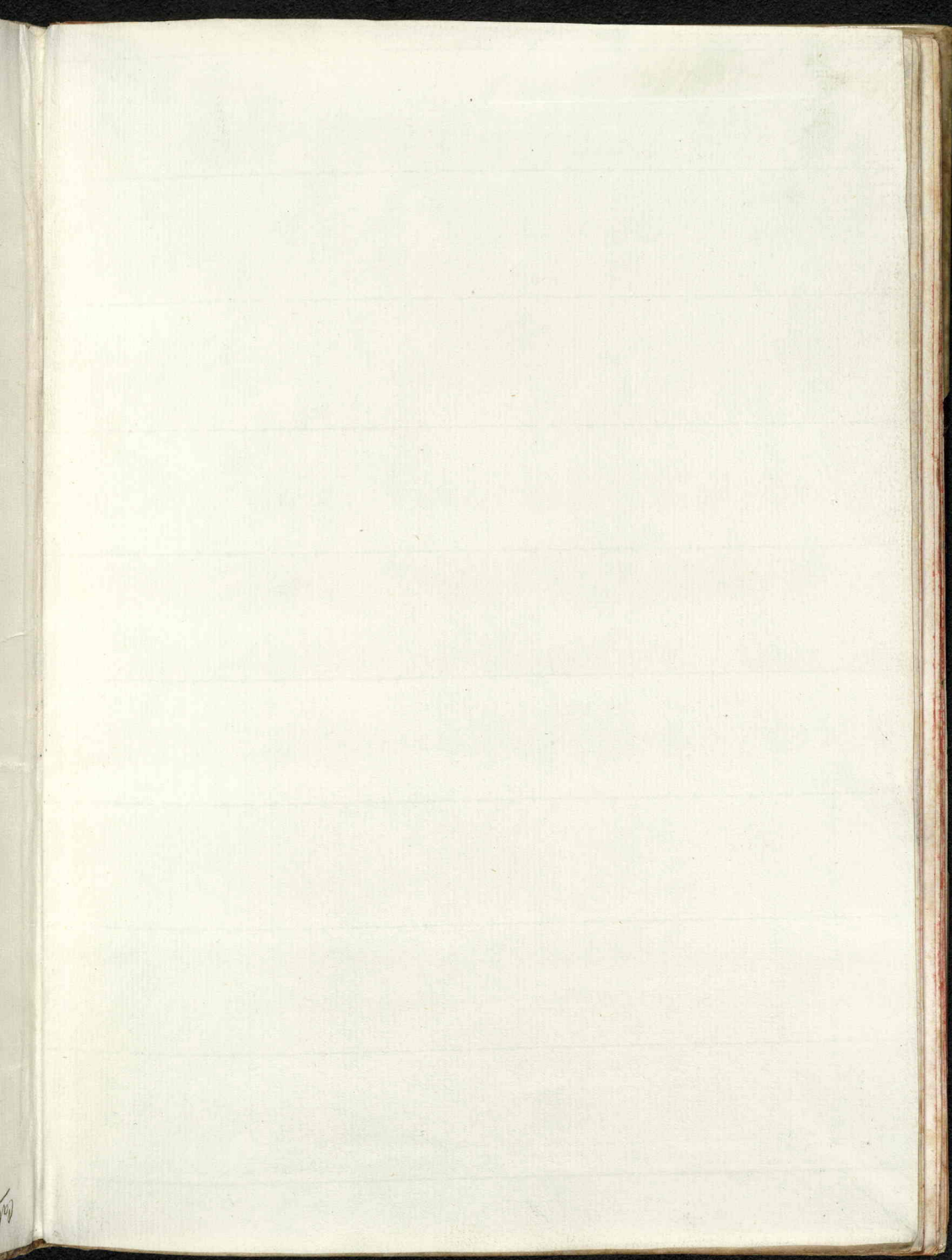
Anctū quidem ppositum. et ex caritatis fonte emanans quo sancta mater ecclesia statuit om-
nium fidelīū defunctorum generales fieri cōmemorationē Tum ut cōmuni una cōmonitiōe ad
mortis inuitaremur meditationē. marie cū platonis snia sit omīum sapientū uitā meditationē mortis
Debemus ergo et nos pmeditari quid aliquādo fuerimus. et quid aliqñ futuri sumus. et qđ uelimus
nolimus ebsse longius nō pōt. Qđ utilis est meditatio mortis. memēto mortis tue et in eternū non
peccabis. qui se quotidie meditat moriturū cōtēnit pñtia. et ad futura festinat. Sit pñtia huius gene-
ralis defunctorū cōmemoratio ut generalibz suffragiorū bñficiis adiuuent mortui. qui spēalibz opitu-
lari nō ualēt que suffragiorū bñficia q̄uis nō p quibus fuit omnibz pñt. sed hijs tm̄ qui dū uiuēt
meruerūt ut pñt nihilominus. quia nō discernimus qui sint. oportet p regeneratis omībus facere ut
nullus eorū pretermittet ad quem huius suffragia possint et debeant peruenire. Melius etenī super
erunt ista quibus nō obsunt nō pñt quā eis deerunt quibus pñt. Nō est aut dubitandū orōnibz
sancte matris ecclesie et sacrificio saluari et elemosinis que pro eorum spiritibus erogantur. mortuos
adiuari. eos scilicet qui ita uiperunt ante mortem ut possint hec utilia esse post mortem. Attende er-
go aīa fidelis qđ sancta et salubris sit cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis soluantur. Stude
ergo fidelis defunctos in tuis orationibus continue habere recōmissos.

¶ Finite sunt contemplationes Reuerendissimi patris domini Iohannis de Turrecremata.
Sacrosancte Romane ecclesie Cardinalis. Posite et depicte de ipsius mandato in ecclesie am-
bitu sancte Marie de Minerua. Rome. Impressū per honorabilem virū Magistrū Stephanū
Planch Alemanum. Anno dñi. Mcccclxxiiij. Die uero. xij. mensis Marcij.

Handwritten text in a medieval script, likely Latin, arranged in several lines below the illustration. The text is written in a cursive, Gothic-style script. The ink is dark, and the parchment shows signs of age and wear. The text is arranged in a block, with some lines indented. The overall appearance is that of a formal document or a page from a historical manuscript.

Cat

MLS 17047

18 ff. a-e

Vitt. foun.
/

Torquemada, Juan de, Cardinal

Incun.
1484

T6

Rosenwald
Collection.

62507

